

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ І НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ В МЕХАНІЗМІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

Товпига Л. М.

ВСТУП

З моменту проголошення України як незалежної держави, та взяття орієнтуру на Європу ще з ХХ століття, зумовило перехідні процеси та реформування наявних галузей та чинного законодавства. Діяльність поліції також не є винятком. Аналіз поліцейських правовідносин в Україні засвідчує, що починаючи з Закону України «Про Національну поліцію» 2015 року першочергово є переорієнтацією спрямування роботи цього органу державної влади з карально-репресивного на сервісно-публічний.

Військова агресія сусідньої держави спричинила потужний вектор на кооперацію всіх наявних галузей включаючи і діяльність поліції. Також євроінтеграційні процеси та становлення України, як незалежної країни єврейського рівня, призвело до основних вимог, що висуває сучасне суспільство до держави. А саме впевненість у власній безпеці, та відчуття захищеності від протиправних посягань країни агресора усіх царин соціального життя людей з боку органів державної влади. Саме це зумовило до переформатування пріоритетів поліцейської сфери, а саме підвищення рівня ефективності охорони громадського порядку, прав і свобод людини, що визначає подальший вектор розвитку нашої держави, як європейської і особливо актуалізує потребу у підвищенні рівня ефективності правового регулювання діяльності поліції, як центрального органу виконавчої влади.

Слід зауважити, що правовому регулюванню діяльності поліції, притаманне відставання від загальноєвропейських тенденцій. На додачу під впливом воєнного стану, правове регулювання діяльності поліції, сьогодні перебуває у стадії доктринальних суперечностей з урахуванням законодавчих колізій. Саме тому, на наше переконання, зважаючи на вплив воєнного стану необхідно висвітлити правове регулювання діяльності поліції через призму нормативно-правових актів та міжнародних договорів, що створюють пріоритетні напрями механізму регулювання поліції.

1. Механізм правового регулювання діяльності поліції в Україні

Сучасний етап в механізмі правового регулювання діяльності поліції, зумовлює необхідність створення ефективної державної політики в цій сфері. Однією з найважливіших передумов ефективності механізму правового регулювання діяльності поліції є гарантування комплексного

та узгодженого правового забезпечення управління поліції, а саме розроблення відповідної нормативно-правової бази. Саме на рівні нормативно-правових актів та міжнародних договорів мають створюватися пріоритетні напрями механізму регулювання поліції, визначатися коло суб'єктів, відповідальних за її реалізацію, закріплюватися шляхи взаємодії органів і підрозділів поліції, окреслюватися проблемні питання, пов'язані з діяльністю поліції, та пропонуватися шляхи їх вирішення.

Слід зазначити, що в юридичній літературі, механізм являє собою певне системне явище, що має своє структурне наповнення та являє собою сукупність певних процесів, а тому механізм, як цілісне явище є динамічним та таким, що спрямоване на досягнення певної наперед визначеної мети ¹. Згідно позиції науковця В. Б. Авер'янова, під механізмом слід розуміти певний набір взаємоузгоджених відносин, методів і засобів, які забезпечують належне функціонування системи, або складне системне утворення, що органічно поєднує в собі різні складові елементи ².

З вище сказаного, слід розуміти, що сам механізм вчені розглядають, як сукупність певних явищ і процесів. При цьому механізм є складною системою, що включає менші елементи, які можна розглядати, як окремі системи, так і в сукупності. До того ж, прослідковується, що механізм є невід'ємною частиною правового регулювання, адже правовий вплив на суспільні відносини державою, здійснюється саме завдяки сукупності юридичних засобів.

Слід зазначити, що фактично будь-які суспільні відносини, що виникають у сучасному суспільстві, підпадають під правовий вплив із боку держави. Метою здійснення такого впливу, безумовно, є не прагнення держави в особі відповідних органів влади чинити тиск на процес виникнення й розвитку суспільних відносин, а спроби спрямувати їх у межах закону, своєчасно запобігти, виявити та припинити можливі спроби порушити (як умисно, так і ненавмисно) вимоги законодавства. Держава здійснює правовий вплив на суспільні відносини, які виникають і розвиваються в різних сферах життєдіяльності, за допомогою сукупності правил, закріплених у нормах відповідних правових актів.

Очевидним є те, що дослідження механізму правового регулювання діяльності поліції неможливе без встановлення його складових елементів. Як зазначає А. М. Чорна, виокремленню складових елементів правового механізму, повинно передувати аналіз підходів вчених щодо структури

---

¹Калайда, А. В. Адміністративно-правові засади міжнародного співробітництва органів та підрозділів Національної поліції України. дис. док.філ: 081 Право/Національна академія внутрішніх справ. К.2021. 241с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/19853> (дата звернення 15.03.2024)

²Державне управління в Україні : навч. посіб. / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. Київ : СОМІ, 2010. 310 с.

такого механізму³. Так, наприклад, дослідниця Т. А. Француз-Яковець, вказує, що зміст механізму правового забезпечення – це система засобів, спрямованих на захист і реалізацію базових правових норм та інститутів, що проголошені на рівні конституційних законів мають на меті визначення місця та ролі людини з точки зору гарантування її прав у системі суспільних відносин. При цьому авторка до числа елементів механізму правового регулювання відносить наступні: механізм захисту, механізм регулювання та механізм реалізації конституційно-правового статусу⁴.

Дослідниця Л. М. Шестопалова вважає, що структурними елементами досліджуваного механізму є норми права, правові відносини, акти реалізації прав та обов'язків, акти застосування права, законність, правосвідомість та правова культура⁵. Водночас, З. Гладун до структури механізму правового регулювання відносить правові норми, юридичні факти, правовідносини, норми тлумачення права, реалізацію правових норм⁶.

Тобто, можемо зробити висновок, що у сучасній правовій доктрині вченими виокремлюються обов'язкові та факультативні елементи структури механізму правового регулювання. Так, до числа обов'язкових належать: правові норми; правові відносини та акти реалізації прав та обов'язків суб'єктів. У свою чергу, до переліку факультативних відносять: норми тлумачення; принципи права; акти застосування права; законність; правосвідомість та правову культуру.

У механізмі правового регулювання діяльності поліції можна виокремити дві складові частини – статичну та динамічну. Статичний складник включає в себе правові норми, які регламентують специфіку управління поліції. Інші ж елементи правового механізму поліції (інституційна складова частина, принципи, форми й методи, правовідносини та ресурсна складова частина) виступають динамічним складником. Механізм правового регулювання поліцейської діяльності – це динаміка, забезпечення реального функціонування всієї статичної єдності елементів. Ефективність усього правового механізму залежить від поєднання статичної та динамічної частини⁷. Невід'ємною складовою

---

³ Чорна А. М. Адміністративно-правовий механізм забезпечення прав суб'єктів підприємницької діяльності у сфері оподаткування : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2018. 427 с.

⁴ Француз-Яковець Т. А. Забезпечення конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Острого, 2006. 209 с.

⁵ Шестопалова Л. М. Теорія держави та права : навч. посіб. Київ : Прецедент, 2006. 197 с.

⁶ Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку ХХІ століття) : монографія / [В. В. Галунько, В. І. Олефір, М. П. Пихтін, О. О. Онищук, Ю. В. Гридасов, М. М. Новіков, У. О. Палієнко, І. А. Дьомін, О. М. Єщук] ; за заг. ред. В. В. Галунька. Херсон : Херсон. міська друкарня, 2010. 378 с.

⁷ Безпалова О.І. Загальна характеристика адміністративно-правового забезпечення реалізації правоохоронної функції держави / О.І. Безпалова //Електронний науковий фаховий журнал «Порівняльно-аналітичне право». – 2015. – № 2. – С. 170–174. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://www.pap.in.ua/2_2015/52.pdf. Дата звернення 05.02.2022 (дата звернення 02.02.2024)

частиною механізму правового регулювання поліцейської діяльності є правове забезпечення, тобто статичний складник. Його особливе значення підкреслюється тим, що в сучасному суспільстві, яке характеризується державною організацією, базова управлінська діяльність опосередковується правовим регулюванням, оскільки лише за допомогою права, яке завдяки низці власних сутнісних ознак є найбільш дієвим засобом регулювання суспільних відносин, а також правового інструментарію можливе забезпечення оптимального функціонування соціальної системи та досягнення визначених перед суспільством цілей⁸.

Зміст правового забезпечення регулювання поліції полягає у формуванні необхідної правової бази, яка б створювала необхідні умови для функціонування всієї системи органів поліції, всебічно регламентувала особливості розподілу функцій між окремими органами та підрозділами, а також специфіку виконання ними покладених на них обов'язків.

Діяльність поліції, як і будь-яка інша діяльність, має регламентуватись відповідними міжнародними договорами та нормативно-правовими актами, тобто порядок та особливості її здійснення повинні бути чітко визначені на законодавчому рівні. Нормативно-правовий акт, за своєю юридичною природою поділяються на закони й підзаконні нормативно-правові акти. Закони, які посідають провідне місце в системі нормативно-правових актів, є нормативно-правовими актами представницького вищого органу державної влади (або громадянського суспільства, безпосередньо народу), які регулюють найважливіші питання суспільного життя, встановлюють права й обов'язки громадян, мають вищу юридичну чинність і приймаються з дотриманням особливої законодавчої процедури⁹. До того ж нормативно-правовий акт, встановлює порядок укладення, виконання та припинення дії міжнародних договорів України з метою належного забезпечення національних інтересів, здійснення цілей, завдань і принципів зовнішньої політики.

Міжнародні договори є необхідним елементом світового правопорядку, вони посідають центральне місце в галузі міжнародного публічного права. Згідно Закону України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 року, ст. 2 зазначеного акта законодавства, міжнародний договір України – це укладений у письмовій формі з іноземною державою або іншим суб'єктом міжнародного права, який регулюється міжнародним правом, незалежно від того, міститься договір в одному чи декількох пов'язаних між собою документах, і незалежно від його конкретного найменування (договір, угода, конвенція, пакт,

---

⁸ Ванчук І.Д. Спосіб правового регулювання:окремі аспекти / І.Д. Ванчук // Юридичний науковий електронний журнал. – 2014. – № 1. – С. 8. – [Електронний ресурс].– Режим доступу : http://www.lsej.org.ua/1_2014/01.pdf. (дата звернення 02.02.2024)

⁹ Ванчук І.Д. Спосіб правового регулювання:окремі аспекти / І.Д. Ванчук // Юридичний науковий електронний журнал. – 2014. – № 1. – С. 8. – [Електронний ресурс].– Режим доступу : http://www.lsej.org.ua/1_2014/01.pdf. (дата звернення 02.02.2024)

протокол тощо). Роль і значення таких договорів неухильно зростає й у сфері діяльності поліції України. Зокрема, в системі міжнародних відносин, міжнародні договори виконують низку важливих правових функцій, насамперед упорядкування міжнародних відносин і формування їхньої правової основи. Вони також сприяють стабільності міжнародного правопорядку, підтримці міжнародного миру та безпеки, розвитку міжнародного співробітництва на засадах рівноправності та партнерства¹⁰.

Після набуття чинності міжнародні договори розглядаються як частина національного законодавства України. Так, відповідно до ч. 1 ст. 9 Конституції України, чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Крім того, якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, передбачено інші правила, ніж визначені у відповідному акті законодавства України, то згідно із ч. 2 ст. 19 Закону України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 р. 1 та ст. 3 Закону України «Про міжнародне приватне право» від 23 червня 2005 р. застосовуються правила міжнародного договору. Вирішення (подолання) колізії між нормою міжнародного договору України і нормою іншого законодавчого акта України належить до компетенції суду. Правову основу укладення, виконання, денонсації та застосування міжнародних договорів України утворюють: Конституція України; рішення Конституційного Суду України у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин 1992 р.» від 12 липня 2000 р.; Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004р.; постанова КМУ «Про затвердження Порядку здійснення офіційного перекладу багатосторонніх міжнародних договорів України на українську мову» від 17 березня 2006 р.; постанова КМУ «Про затвердження Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру» від 17 червня 1994р.; розпорядження КМУ «Про виконання міжнародних договорів, укладених від імені Уряду України, на тимчасово окупованій території України» від 14 травня 2015р. та багато інших нормативно-правових актів законодавства України. У міжнародному праві відносини його суб'єктів з приводу укладення, дії, дійсності, тлумачення, зміни, скасування та використання міжнародних договорів регулюються на основі положень Віденської конвенції про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р., Віденської конвенції про правонаступництво держав стосовно договорів від 23 серпня 1978 р.; Віденської конвенції про право договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними

---

¹⁰ Про міжнародні договори України : закон України від 29.06.2004 № 1906-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 50. Ст. 540.

організаціями від 21 березня 1986 р. (Конвенція ще не набула чинності, але її норми мають силу звичаєвих), а також багатьох інших міжнародних договорів та міжнародних звичаїв. Відповідно до положень ст. 2 Закону України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 р. та ст. 2 Віденської конвенції про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р., під міжнародним договором України слід розуміти міжнародну угоду з іноземною державою або іншим суб'єктом міжнародного права, укладену в письмовій формі й регульовану міжнародним правом, незалежно від того, викладена така угода в одному документі, двох або декількох пов'язаних між собою документах, а також незалежно від її конкретного найменування (договір, угода, конвенція, пакт, протокол тощо)¹¹.

На основі різних критеріїв можна виділити такі види міжнародних договорів у сфері поліцейської діяльності. **За просторовою** сферою дії міжнародні договори можуть бути універсальними (загальними) (Конвенція ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин від 20 грудня 1988 р.); регіональними (Міжамериканська Конвенція про екстрадицію від 25 лютого 1981 р.); локальними (Конвенція ЄС про правову допомогу у кримінальних справах від 29 травня 2000 р. або Угода про співробітництво держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав у боротьбі зі злочинами в сфері комп'ютерної інформації від 1 червня 2001 р.); партикулярними (Угода про співробітництво у сфері попередження злочинів і в правоохоронній діяльності між Урядом України та Урядом Держави Ізраїль від 16 червня 1994 р.) У 1992 році згідно постанови № 220 прийнятої Кабінет Міністрів України, Україна стала членом Інтерполу. **За терміном дії** міжнародні договори можна поділити на строкові та безстрокові. У контексті досліджуваного питання важливо наголосити також на тому, що в міжнародному праві усі чинні міжнародні договори мають однакову юридичну силу. У свою чергу, в національному праві України юридична сила чинних міжнародних договорів України залежить від юридичної сили акта законодавства, за допомогою якого було надано згоду на обов'язковість відповідного міжнародного договору. Вказаний взаємозв'язок визначено у постанові Пленуму Вищого спеціалізованого суду України від 19 грудня 2014 р. № 13 таким чином: «Під час розгляду справ, вирішуючи (долаючи) колізію між нормою міжнародного договору, який набрав чинності для України не шляхом надання згоди Верховною Радою України на його обов'язковість у формі ратифікації, і нормою іншого акта законодавства України, слід враховувати юридичну силу акта законодавства, яким було надано згоду на обов'язковість міжнародного договору України

---

¹¹ Калайда, А. В. Адміністративно-правові засади міжнародного співробітництва органів та підрозділів Національної поліції України. дис. док.філ: 081 Право/Національна академія внутрішніх справ. К.2021. 241с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elar.naiu.ua/jspui/handle/123456789/19853> (дата звернення 06.02.2024)

(наприклад, постанова Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2007 р. «Про затвердження Договору між Кабінетом Міністрів України та Урядом Латвійської Республіки про співробітництво в боротьбі з тероризмом, незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів та організованою злочинністю»). Норми такого міжнародного договору застосовуються в порядку, передбаченому для відповідного акта законодавства України, з урахуванням співвідношення законодавчого акта і підзаконного нормативно-правового акта». Зазначена класифікація міжнародних договорів у сфері правоохоронної діяльності не є вичерпною і може бути розширена за рахунок інших чинників¹².

За кількістю учасників міжнародні договори у сфері поліцейської діяльності поділяються на двосторонні та багатосторонні. Залежно від органу, який виражає остаточну згоду на обов'язковість міжнародного договору для держави, розрізняють: міждержавні, міжурядові та міжвідомчі договори. Від імені України міжнародні договори укладаються Президентом України або за його дорученням (Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 15 листопада 2000р.).

Від імені Уряду України міжнародні договори укладаються КМУ або за його дорученням (Угода між Україною та Королівством Іспанія про співробітництво у галузі боротьби зі злочинністю від 7 листопада 2001 р.; Угода між КМУ та Урядом Федеративної Республіки Німеччина про співробітництво у сфері боротьби з організованою злочинністю, тероризмом та іншими злочинами середньої тяжкості, тяжкими та особливо тяжкими злочинами від 30 серпня 2010 р.). Від імені міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, державних органів міжнародні договори укладаються міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади, державними органами. Так, наприклад, Міністерством внутрішніх справ України було виражено згоду на обов'язковість таких міжнародних міжвідомчих договорів: Угода про співробітництво між Міністерством внутрішніх справ України і Міністерством внутрішніх справ Республіки Казахстан від 24 листопада 2011 р.; Угода між Міністерством внутрішніх справ України та Міністерством внутрішніх справ Латвійської Республіки про порядок передачі й транзитного перевезення осіб, які взяті під варту, від 21 листопада 1995 р. Залежно від найменування міжнародні договори у сфері поліцейської діяльності бувають такі: конвенції (Конвенція про запобігання та покарання злочинів проти осіб, які користуються міжнародним захистом, у тому числі дипломатичних агентів, від 14 грудня 1973 р.); договори (Договір про співробітництво між

---

¹² Калайда, А. В. Адміністративно-правові засади міжнародного співробітництва органів та підрозділів Національної поліції України. дис. док.філ: 081 Право/Національна академія внутрішніх справ. К.2021. 241с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://clar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/19853> (дата звернення 04.02.2024)

Міністерством внутрішніх справ України та Міністерством внутрішніх справ Італійської Республіки в боротьбі із незаконною торгівлею наркотичними засобами та психотропними речовинами та з організованою злочинністю від 28 травня 1993 р.); угоди (Угода між Міністерством внутрішніх справ України і Міністерством внутрішніх справ Республіки Білорусь про співробітництво органів внутрішніх справ прикордонних регіонів від 12 травня 1997 р.); протоколи (Протокол між Міністерством внутрішніх справ України і Міністерством внутрішніх справ Республіки Хорватія про співробітництво протягом туристичного сезону від 30 липня 2014 р.); статuti (Статут Міжнародної організації кримінальної поліції Інтерпол від 13 червня 1956 р.; Конвенція про створення Ради митного співробітництва від 15 грудня 1950 р.); меморандуми (Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством внутрішніх справ України та Бюро з демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ (БДПІЛ) від 5 липня 2012 р.; Меморандум між Міністерством внутрішніх справ України і Міністерством внутрішніх справ Чорногорії про співробітництво у сфері боротьби зі злочинністю від 13 червня 2013 р.; Меморандум про взаєморозуміння між Україною та Європейським поліцейським офісом щодо встановлення захищеної лінії зв'язку від 19 березня 2015 р.)¹³.

Міжнародні договори з вищезазначеними найменуваннями частіше за все використовуються державами для письмового оформлення відносин міжнародного співробітництва у сфері правоохоронної діяльності на багатосторонній та двосторонній основах. Питання про вибір найменування для міжнародного договору міжнародним правом безпосередньо не врегульовано, тому його вирішення у кожному конкретному випадку залежить від волевиявлення розробників проекту міжнародного договору. Інтеграція міжнародних договорів в механізм правового регулювання поліцейської діяльності являє собою досить довготривалий та складний процес, що складається з декількох самостійних елементів. Однак міжнародні договори відіграють важливу роль у формуванні сучасної поліції. Адже значення міжнародних договорів сприяє, підвищенню рівня діяльності Національної поліції, зростанню авторитету поліції України в світі, а також відходження від старої радянської системи до нової Європейської поліцейської системи.

За допомогою міжнародних договорів, налагоджується міжнародне співробітництво у різних сферах діяльності поліції: від боротьби із злочинністю та підвищення фахового рівня поліцейських за кордоном, розвиток міжнародних відносин з поліцейськими відомствами провідних зарубіжних країн та країн Європейського Союзу, активізація

---

¹³ Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку XXI століття): монографія / [В. В. Галуцько, В. І. Олефір, М. П. Пихтін, О. О. Онишук, Ю. В. Гридасов, М. М. Новіков, У. О. Палієнко, І. А. Дьомін, О. М. Єшук] ; за заг. ред. В. В. Галуцька. Херсон : Херсон. міська друкарня, 2010. 378 с.

взаємодії між поліцією України та Європейського Союзу щодо проведення спільних заходів на міждержавному рівні.

Створення у 2015 році Національної поліції України ознаменувало для її органів та підрозділів новий етап становлення та подальшого розвитку. Підтвердженням цього є запровадження у Законі України «Про Національну поліцію»¹⁴, загальних положень, що визначають міжнародне співробітництво поліції (ст. 4). Зазначена стаття, що має назву «Міжнародне співробітництво поліції», визначає загальні засади, щодо здійснення органами та підрозділами Національної поліції України міжнародного співробітництва. Зокрема, вказується, що взаємовідносини у сферах діяльності поліції з відповідними органами інших держав та міжнародними організаціями базуються на міжнародних договорах, а також на установчих актах та правилах міжнародних організацій, членом яких є Україна. Визначається, що поліцейські можуть направлятися до міжнародних організацій, іноземних держав, як представники поліції з метою забезпечення координації співробітництва з питань, що належать до повноважень поліції. Також зазначається, що поліцейські можуть залучатися до участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки¹⁵.

Окрім вказаних законодавчих положень міжнародного співробітництва поліції, вказаний нормативно-правовий акт, містить положення, що визначає основні повноваження поліції у сфері міжнародного співробітництва, а саме: поліція відповідно до покладених на неї завдань виконує свої функції в межах компетенції поліції інших держав або міжнародних організацій поліції відповідно до закону та міжнародних договорів України¹⁶.

До того ж механізм правового регулювання діяльності поліції забезпечується міжнародними правовими актами. Зазначені нормативно-правові акти, поділяються на такі, що визначають стандарти забезпечення прав і свобод людини (зокрема, у діяльності поліції), організації діяльності органів поліції, та такі, що закріплюють особливості взаємодії поліції різних держав щодо протидії злочинності й забезпечення правопорядку. Ці документи слугують правовою основою взаємодії або міжнародного співробітництва органів України з поліцією інших країн.

До міжнародних нормативно-правових актів, норми яких спрямовані на налагодження ефективного процесу управління органами

---

¹⁴ Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580 –VIII // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 20.02.2024)

¹⁵ Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580 –VIII // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 20.02.2024)

¹⁶ Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580 –VIII // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 20.02.2024)

поліції, належать Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31 жовтня 2003 р., Декларація про поліцію від 8 травня 1979 р., Європейський кодекс поліцейської етики від 19 вересня 2001 р., Кодекс поведінки посадових осіб із підтримання правопорядку від 17 грудня 1979 р. тощо.

До відомчих нормативно-правових актів належить, інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні, що затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 7 липня 2017 року № 575 ¹⁷. Зазначений нормативно-правовий акт закріпив основні принципи взаємодії, серед яких: 1) швидке, повне та неупереджене розслідування кримінальних правопорушень; 2) самостійність слідчого в процесуальній діяльності, втручання в яку осіб, що не мають на те законних повноважень, забороняється; 3) оптимальне використання наявних можливостей органів досудового розслідування та оперативних підрозділів Національної поліції України у запобіганні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень; 4) дотримання загальних засад кримінального провадження; 5) забезпечення нерозголошення даних досудового розслідування ¹⁸;

Інструкція про порядок направлення представників Національного центрального бюро Інтерполу до Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29 листопада 2018 року №968 ¹⁹. У цьому акті законодавства визначені правові засади порядку направлення працівників органів та підрозділів Національної поліції України до Генерального секретаріату Міжнародної організації кримінальної поліції Інтерпол. Затвердження вказаної інструкції про порядок направлення представників Національного центрального бюро Інтерполу до Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол пов'язано із виконанням завдання – налагодження координації взаємодії

---

¹⁷ Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07.07.2017 р. № 575 // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17> (дата звернення: 20.02.2024)

¹⁸ Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07.07.2017 р. № 575 // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17> (дата звернення: 20.02.2024)

¹⁹ Інструкція про порядок направлення представників Національного центрального бюро Інтерполу до Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 29.11.2018 р. № 96 // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1447-18> (дата звернення: 20.02.2024).

правоохоронних органів України з компетентними органами іноземних держав з питань, що належать до компетенції МОКП Інтерпол.

Інструкція з організації проходження служби у складі міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки національним персоналом із числа поліцейських, військовослужбовців Національної гвардії України, затверджена наказом МВС України від 31 липня 2019 року № 639 ²⁰.

Порядок направлення офіцерів зв'язку до Європейського поліцейського офісу, затверджений наказом МВС України від 29 жовтня 2019 року № 905 ²¹ та деякі інші.

Тобто можна констатувати, що правове регулювання діяльності поліції здійснюється за допомогою національних та міжнародних нормативно-правових актів, а також відомчими договорами, інструкціями та угодами. Проте, незважаючи на численні міжнародно-правові документи, подекуди окремі питання міжнародного співробітництва органів та підрозділів Національної поліції України залишаються неврегульованими на національному рівні, що нині потребує свого вдосконалення.

2. Значення європейських та міжнародних договорів у сфері діяльності поліції

Слід зазначити, що міжнародні договори характерні й для поліції Великої Британії, Німеччини та Франції. Їхня роль відіграє важливе значення у співпраці країн та надання допомоги у межах міжнародного договору.

У Великій Британії немає національної поліції. Натомість існує 44 географічні сили в Англії та Уельсі, а також одна сила в Шотландії та одна в Північній Ірландії. Спеціалізовані поліцейські сили, які працюють разом із географічними силами, включають британську транспортну поліцію, поліцію Міністерства оборони та цивільну ядерну поліцію. Поліція, Великої Британії, регулюється насамперед, **Законом про поліцію від 1996 року (Police Act 1996)**. Згідно ст. 2, п. 5 цього закону, розділ про Національні та міжнародні функції столичної поліції зазначає, що державний секретар і Управління мера з питань поліції та боротьби зі злочинністю можуть укласти угоди щодо рівня ефективності, якого має досягти поліція столичної області щодо будь-

---

²⁰Інструкція з організації проходження служби у складі міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки національним персоналом із числа поліцейських, військовослужбовців Національної гвардії України : наказ

Міністерства внутрішніх справ України від 31.07.2019 р. № 639 // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1089-19#Text> (дата звернення: 20.02.2024)

²¹ Про затвердження Порядку направлення офіцерів зв'язку до Європейського поліцейського офісу : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 29.10.2019 р. № 905 // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1158-19#Text> (дата звернення: 21.02.2024)

якої з її національних або міжнародних функцій; державний секретар, поліція та комісар з питань злочинів, які утримують поліцейські сили, можуть укласти угоди щодо рівня ефективності, якого має досягти поліція щодо будь-якої з її національних або міжнародних функцій²².

Законом про реформу поліції та соціальну відповідальність (Police Reform and Social Responsibility Act 2011, art 3), про надання консультацій та допомоги міжнародним організаціям тощо. Відповідно до положень цього розділу, підпункт 1, місцевий поліцейський орган, може надавати поради та допомогу – (а) до міжнародної організації чи установи, або (б) будь-якій іншій особі або органу, який займається за межами Сполученого Королівства діяльністю, подібною до будь-якої, яку здійснює або головний офіцер поліції у своїй місцевості. Підпункт 2, повноваження, надані підпунктом (1), включають повноваження влаштовувати заходи, згідно з якими члени поліцейських сил, що утримуються, залучаються на тимчасову службу з особою або органом у межах пункту (а) або (б) цього підрозділу. Підпункт 3, повноваження, надані підпунктом (1), можуть здійснюватися лише за згодою Державного секретаря або відповідно до загального дозволу, наданого ним. Підпункт 4, згода або дозвіл згідно з підпунктом (3) можуть бути надані за таких умов, які, на думку Державного секретаря, є відповідними²³.

З тексту Політичної декларації, яка визначає рамки відносин між Європейським Союзом та Сполученим Королівством (Політична декларація), видно, що підтримка співпраці поліції та правосуддя є пріоритетом. Одним із найважливіших інструментів поліцейської співпраці є Європол, на підставі статті 3 Договору про Європейський Союз про створення Європейського поліцейського відомства ("Конвенція про Європол" від 7 лютого 1992 р). Велика Британія є активним членом і ключовим розробником Європолу. Європол дозволяє поліцейським силам по всьому ЄС включаючи Велику Британію обмінюватися інформацією. Він збирає кримінальну розвідку та аналізує її в інтересах запобігання та боротьби з організованою злочинністю. Європол зберігає інформацію в системі реєстрації і при цьому дотримується суворих правил захисту прав людини. Європол не має оперативних або слідчих повноважень і не проводить розслідування самостійно. Його головне завдання – сприяти обміну інформацією між країнами²⁴.

---

²² Police Reform and Social Responsibility Act 2011, [Electronic resource]. – Mode of access: WWW/URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2011/13/section/94#section-94-7> Last access: 2023.

²³ Police Reform and Social Responsibility Act 2011, [Electronic resource]. – Mode of access: WWW/URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1996/16/section/26> Last access: 2023.

²⁴ The Changing Landscape of UK-EU Policing and Justice Cooperation [Electronic resource]. – Mode of access: WWW/URL: <https://www.europeanpapers.eu/en/europeanforum/changing-landscape-of-uk-eu-policing-a> Last access: 2023.

Договір між Великою Британією та International Crime Coordination Centre (ICCC) було створено, щоб забезпечити безперервність діяльності правоохоронних органів Великобританії. ICCS надає низку порад, підтримки та рекомендацій щодо поліцейських заходів та інструментів, доступних для боротьби з усіма формами міжнародної злочинності²⁵.

Конфедерація співпраці поліції від 2020 року, між Королівством Великої Британії, Північної Ірландії та Швейцарією. Метою цієї Угоди є міжнародні зобов'язання щодо зміцнення співпраці між поліцією, яка зорієнтована на запобігання загрози громадянській безпеці, обмін інформацією на стратегічному та оперативному рівнях, а також підтримання контактів між компетентними органами (стаття 2)²⁶.

Таким чином, очевидним є те, що міжнародні договори відіграють важливу роль у регулюванні поліцейської діяльності Великої Британії, оскільки міжнародна співпраця сприяє кооперації, підтримки, рекомендаціям щодо поліцейських заходів та інструментів у боротьбі зі злочинністю. В свою чергу це надає повну інформаційну забезпеченість і запобігає загрози громадянській безпеці.

Правоохоронні органи в Німеччині за Конституцією покладені виключно на державу, що є однією з головних ознак німецької політичної системи. Поліція завжди була обов'язком німецьких держав навіть після 1871 року. На федеральному рівні діяльність поліції регулюється Законом про федеральну поліцію від 1994 року²⁷. Згідно §8 п. 1 Федеральна поліція Німеччини бере участь в невійськових завданнях інших країн у контексті міжнародних дій, відповідно до запиту і під відповідальність Організації Об'єднаних Націй.

Спираючись на регіональну угоду між Німеччиною та Організацією Об'єднаних Націй, відповідно до розділу VIII Статуту, поліція Німеччини може використовуватися в міжнародних операціях. Однак, застосування Федеральної поліції не повинно суперечити волі держави, на території якої проводиться операція. Рішення про використання поліції належить федеральному уряду. Німецький Бундестаг буде повідомлений про цільове використання поліції. Федеральна поліція також може використовуватися в окремих випадках для порятунку

---

²⁵International Crime Coordination Centre [Electronic resource]. – Mode of access: WWW/URL: <https://www.npcc.police.uk/NationalPolicing/InternationalCrimeCoordinationCentre.aspx> Last access: 2023.

²⁶Agreement between the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Swiss Confederation on Police Cooperation [Electronic resource] // Presented to Parliament by the Secretary of State for Foreign, Commonwealth and Development Affairs by Command of Her Majesty, January 2022. – Mode of access: WWW/URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1048209/TS_2.2022_UK_Swiss_Agreement_Police_Cooperation.pdf Last access: 2023.

²⁷"Federal Police Act of 19 October 1994 (Federal Law Gazette I, page 2978, 2979), last amended by Article 1 of the Law of 21 June 2005 (Federal Law Gazette I, page 1818)" [Electronic resource]. – Mode of access: WWW/URL: <https://policehumanrightsresources.org/content/uploads/2016/08/Federal-Police-Act-Germany-1994.pdf?x39143> Last access: 2023.

людей від наявної небезпеки для життя або життя за кордоном. Згідно §8 п. 3 виконання Федеральною поліцією завдань, зазначених вище, регулюється угодами відповідно до міжнародного права або норм, прийнятих на основі таких угод, що застосовуються до них.

Згідно цього закону §64 п. 4. Посадові особи правоохоронних органів інших держав, які мають поліцейські обов'язки, можуть передати юрисдикцію посадовця Федеральної поліції, якщо це передбачено міжнародними договорами. Здійснення цих повноважень, відбуваються тільки завдяки міжнародній угоді, яка підписується між сторонами. Відповідно до п. 2 статті 59 Основного Закону правоохоронці з інших держав Європейського Союзу можуть бути залучені до завдань правоохоронних служб у Федеральній поліції відповідно до правил, що застосовуються до призначення додаткової поліції §63²⁸. Відповідно до §65 співробітники правоохоронних органів Федеральної поліції, можуть діяти за межами Федеративної Республіки Німеччина, або надавати консультації іншій країні, якщо це передбачено міжнародними договорами²⁹.

Слід зауважити, Німеччина так само як і Велика Британія є членом Європолу, що сприяє співпраці між поліцією та правоохоронними органами країн-членів ЄС. Європол також допомагає державам-членам у інших сферах поліцейського співробітництва, наприклад, беручи участь у спільних слідчих групах, координуючи дні спільних дій, пропонуючи підвищення кваліфікації та проводячи кримінально-наукові дослідження³⁰.

Також Німеччина підписала договір з Міжнародною організацією кримінальної поліції, (The International Criminal Police Organization). Мета цього договору є обмін загальною інформацією пов'язану зі справами у всіх сферах злочинів та співпраця поліції за межами Європи. Міжнародний проєкт, до якого залучилась і поліція Німеччини про підготовку та міжнародну допомогу в реконструкції (Training projects and international reconstruction assistance). В межах цього проєкту входить планування, координація та організація заходів з базового та підвищення кваліфікації поліцейських. 1 липня 2016 року, було засновано «Агентство Європейського Союзу з підготовки правоохоронних органів» (CEPOL), до якого входить і поліція Німеччини. Основним

---

²⁸ "Federal Police Act of 19 October 1994 (Federal Law Gazette I, page 2978, 2979), last amended by Article 1 of the Law of 21 June 2005 (Federal Law Gazette I, page 1818)" [Electronic resource]. – Mode of access: WWW/URL: <https://policehumanrightsresources.org/content/uploads/2016/08/Federal-Police-Act-Germany-1994.pdf?x39143> Last access: 2023.

²⁹ "Federal Police Act of 19 October 1994 (Federal Law Gazette I, page 2978, 2979), last amended by Article 1 of the Law of 21 June 2005 (Federal Law Gazette I, page 1818)" [Electronic resource]. – Mode of access: WWW/URL: <https://policehumanrightsresources.org/content/uploads/2016/08/Federal-Police-Act-Germany-1994.pdf?x39143> Last access: 2023.

³⁰ International Coordination [Electronic resource]. – Mode of access: WWW/URL: https://www.bka.de/EN/TheBKA/OrganisationChart/OrganisationalUnits/InternationalCoordinationEducationCentre/internationalcoordination_node.html Last access: 2023.

завданням СЕРОЛ є навчити членів європейських правоохоронних органів про можливості поліцейської та судової співпраці у транскордонній боротьбі зі злочинністю³¹.

27 травня 2005 року Бельгія, Німеччина, Іспанія, Франція, Нідерланди, Люксембург и Австрія підписали міжнародний Прюмський договір в Німеччині. Цей договір Регулює автоматизований обмін даними ДНК, відбитками пальців та інформацією з реєстрів транспортних засобів, а також необхідний захист даних; обмін інформацією про терористичні загрози та хуліганів; різноманітні форми оперативного співробітництва поліції, наприклад, спільне патрулювання та допомога поліції у разі великих подій та катастроф. Автоматизований обмін даними значно економить час поліції, що значно підвищує їх ефективність³².

У Франції є три поліцейські сили: Національна поліція, Муніципальна поліція та Жандармерія. Національна поліція, яка раніше називалася «Sûreté», вважається цивільною поліцією. Вона знаходиться під контролем Міністерства внутрішніх справ, і в першу чергу відповідає за міські райони в яких, проводить операції з безпеки (наприклад, патрулювання, контроль дорожнього руху, перевірки особи). Французька жандармерія – військова установа, створена для забезпечення громадської безпеки. Вона гарантує захист осіб та їх майна, інформує, попереджає та рятує. Окрім забезпечення підтримання правопорядку та виконання законодавства, вона також може сприяти військовій обороні нації. До функції Жандармерії відносять охорону французької сільської місцевості та невеликих міст, зазвичай з населенням менше 20 000 осіб. Муніципальна поліція відповідає за щоденну міську поліцію та охоплює всі питання кримінального та громадського порядку в межах міста.

Оскільки Франція є невід'ємною частиною Європи, для неї так само важливі міжнародні угоди в контексті захисту своїх прав та свобод. Франція є Держава-учасниця Пакту про громадянські та політичні права(1966 Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR)від 1966 року. Згідно цієї угоди, відповідно до принципів, проголошених у Статуті Організації Об'єднаних Націй, визнається гідність та рівність усіх членів. Люди можуть насолоджуватися громадянською та політичною свободою та свободою від страху та потреби, кожен може користуватися своїми громадянськими та політичними правами, а також своїми економічними, соціальними та культурними правами.

Держава-учасниця Факультативного протоколу 1 (ICCPR Optional Protocol). Держави-учасниці цього Протоколу, повинні враховувати

---

³¹ International Coordination [Electronic resource]. – Mode of access: WWW/URL: https://www.bka.de/EN/TheBKA/OrganisationChart/OrganisationalUnits/InternationalCoordinationEducationCentre/internationalcoordination_node.html Last access: 2023.

³²Cross-border police cooperation [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.bmi.bund.de/EN/topics/security/international-cooperation/police-cooperation/police-cooperation-node.html> Last access: 2023.

громадянські та політичні права, реагувати на повідомлення від осіб, які стверджують, що є, що є жертвами порушення будь-якого з прав, викладених у Пакті .

Держава-учасниця Конвенції проти катувань (Convention against Torture (CAT)) 1984 року. Згідно ст. 2 кожна держава-учасниця вживає ефективних законодавчих, адміністративних, судових чи інших заходів для запобігання актам катувань на будь-якій території під її юрисдикцією. За ст. 4 кожна держава-учасниця забезпечує, щоб усі акти катувань були злочинами за її кримінальним законодавством. Те саме стосується спроби вчинити катування та дій будь-якої особи, що є співучасною чи участю в катуванні. Також кожна держава-учасниця передбачає покарання за ці злочини відповідними покараннями з урахуванням їх тяжкого характеру .

В механізмі поліцейської діяльності Франції, міжнародні угоди відіграють також важливу роль. Центральні служби судової поліції борються з усіма серйозними злочинами, що зачіпають територію Франції. Вони також відповідають за канали співпраці поліції (Європол, Шенген, Інтерпол). Відділ міжнародних відносин відповідає за співробітництво поліції з іншими країнами та керує каналами співпраці: Бюро SIRENE, Coop Schengen, Інтерпол та Європол.

Так само, як і Німеччина, Франція підписала міжнародну угоду та вступила в Міжнародну організацію кримінальної поліції (The International Criminal Police Organization, Interpol) він же Інтерпол від 3 листопада 1982 року зі штаб квартирою у Франції, однак ця організація має привілеї та імунітети на території Франції, що підтверджується ст. 2 та 26, цієї угоди. Наприклад (The International Criminal Police Organization, Interpol) може укладати контракти; розпоряджатися рухомим і нерухомим майном, пов'язаним з його діяльністю; бути стороною в судовому розгляд та інше.

Згідно цієї угоди співпраця поліції для боротьби зі злочинністю виходить за межі Європи. Ця організації дозволяє обмінюватись інформацією, оприлюднює повідомлення про зниклих безвісти та розшуку та викрадених речей, надає експертизу щодо конкретних видів злочинів, а також проводить стратегічний та оперативний аналіз злочинності.

ВИСНОВКИ

Таким чином значення європейських та міжнародних договорів у сфері діяльності поліції постійно зростає. Вони є необхідним елементом світового правопорядку в механізмі поліцейської діяльності. Роль співпраці поліції різних країн постійно розширюється та поглиблюється на основі дво та багатосторонніх угод в рамках європейських та міжнародних інституцій, підвищенні відповідальності та сприянні розбудові миру в конфліктних ситуаціях. Згідно міжнародних договорів юрисдикції поліції однієї країни може поширюватись за межі кордону, якщо це не суперечить міжнародним договорам. Однак, всі договори

зорієнтовані на кооперацію поліції. Це дає можливість швидкого обміну інформацією, це економить час та підвищує ефективність діяльності поліції. Завдяки міжнародним договорам в Німеччині, Франції та Великій Британії створені цілі міжнародні організації для постійного підвищення кваліфікації поліції. Україна на шляху до Європи так само прагне до кооперації з іншими державами, оскільки міжнародні угоди та акти формують правову основу поліцейської діяльності. Підтвердженням цього є Закон України «Про Національну поліцію», саме в ньому визначаються засади міжнародного співробітництва поліції. Слід зауважити, що на відміну від зазначених вище держав, Україні не вистачає поліцейського співробітництва, хоч це і прописано в статті 4 Закону України «Про Національну Поліцію». Так само, як і підвищення кваліфікації поліцейських, шляхом участі у спільних слідчих групах, координуванні спільних дій або ж проводячи спільні кримінально-наукові дослідження. Це свідчить про те, що діяльність поліції в Україні має недостатньо європейського досвіду, для того щоб бути конкурентоспроможними на європейському просторі і потребує запровадження позитивного досвіду європейських країн.

АНОТАЦІЯ

Зміст правового забезпечення регулювання поліції полягає у формуванні необхідної правової бази, яка б створювала необхідні умови для функціонування всієї системи органів поліції. Міжнародні договори відіграють важливу роль у регулюванні поліцейської діяльності оскільки міжнародна співпраця сприяє кооперації, підтримки, рекомендаціям щодо поліцейських заходів та інструментів у боротьбі зі злочинністю. В свою чергу це надає повну інформаційну забезпеченість і запобігає загрозі громадянській безпеці. Проте, незважаючи на численні міжнародно-правові документи, подекуди окремі питання міжнародного співробітництва органів та підрозділів Національної поліції України залишаються неврегульованими на національному рівні, що за сучасних умов потребує свого вдосконалення. А саме запровадження позитивного європейського досвіду та приєднатись до вже створених міжнародних організацій для постійного підвищення кваліфікації працівників поліції, та створення багатосторонніх угод в рамках європейських та міжнародних інституцій, у підвищенні відповідальності та сприянні розбудові миру в конфліктних ситуаціях.

Література

1. Калайда, А. В. Адміністративно-правові засади міжнародного співробітництва органів та підрозділів Національної поліції України. дис. док.філ: 081 Право/Національна академія внутрішніх справ. К. 2021. 241 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/19853> (дата звернення 15.03.2024)

2. Державне управління в Україні : навч. посіб. / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. Київ : СОМИ, 2010. 310 с.
3. Чорна А. М. Адміністративно-правовий механізм забезпечення прав суб'єктів підприємницької діяльності у сфері оподаткування : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2018. 427 с.
4. Француз-Яковець Т. А. Забезпечення конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Острог, 2006. 209 с.
5. Шестопалова Л. М. Теорія держави та права : навч. посіб. Київ : Прецедент, 2006. 197 с.
6. Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку ХХІ століття) : монографія / [В. В. Галуцько, В. І. Олефір, М. П. Пихтін, О. О. Онищук, Ю. В. Гридасов, М. М. Новіков, У. О. Палієнко, І. А. Дьомін, О. М. Єщук] ; за заг. ред. В. В. Галуцька. Херсон : Херсон. міська друкарня, 2010. 378 с.
7. Безпалова О.І. Загальна характеристика адміністративно-правового забезпечення реалізації правоохоронної функції держави / О.І. Безпалова //Електронний науковий фаховий журнал «Порівняльно-аналітичне право». – 2015. – № 2. – С. 170–174. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://www.pap.in.ua/2_2015/52.pdf. Дата звернення 05.02.2022 (дата звернення 02.02.2024)
8. Ванчук І.Д. Спосіб правового регулювання:окремі аспекти / І.Д. Ванчук // Юридичний науковий електронний журнал. – 2014. – № 1. – С. 8. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.lsej.org.ua/1_2014/01.pdf. (дата звернення 02.02.2024)
9. Ванчук І.Д. Спосіб правового регулювання:окремі аспекти / І.Д. Ванчук // Юридичний науковий електронний журнал. – 2014. – № 1. – С. 8. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.lsej.org.ua/1_2014/01.pdf. (дата звернення 02.02.2024)
10. Про міжнародні договори України : закон України від 29.06.2004 № 1906-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 50. Ст. 540.
11. Калайда, А. В. Адміністративно-правові засади міжнародного співробітництва органів та підрозділів Національної поліції України. дис. док.філ: 081 Право/Національна академія внутрішніх справ. К.2021. 241с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/19853> (дата звернення 06.02.2024)
12. Калайда, А. В. Адміністративно-правові засади міжнародного співробітництва органів та підрозділів Національної поліції України. дис. док.філ: 081 Право/Національна академія внутрішніх справ. К.2021. 241с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/19853> (дата звернення 04.02.2024)
13. Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку ХХІ століття) : монографія / [В. В. Галуцько, В. І. Олефір, М. П. Пихтін, О. О. Онищук, Ю. В. Гридасов, М. М. Новіков, У. О. Палієнко,

І. А. Дьомін, О. М. Єшук] ; за заг. ред. В. В. Галуцька. Херсон : Херсонська друкарня, 2010. 378 с.

14. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580–VIII // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 20.02.2024)

15. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580–VIII // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 20.02.2024)

16. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580–VIII // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 20.02.2024)

17. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07.07.2017 р. № 575 // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17> (дата звернення: 20.02.2024)

18. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07.07.2017 р. № 575 // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17> (дата звернення: 20.02.2024)

19. Інструкція про порядок направлення представників Національного центрального бюро Інтерполу до Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 29.11.2018 р. № 96 // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1447-18> (дата звернення: 20.02.2024).

20. Інструкція з організації проходження служби у складі міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки національним персоналом із числа поліцейських, військовослужбовців Національної гвардії України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 31.07.2019 р. № 639 // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1089-19#Text> (дата звернення: 20.02.2024)

21. Про затвердження Порядку направлення офіцерів зв'язку до Європейського поліцейського офісу : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 29.10.2019 р. № 905 // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1158-19#Text> (дата звернення: 21.02.2024)

22. Police Reform and Social Responsibility Act 2011, [Electronic resource]. – Mode of access: WWW/URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2011/13/section/94#section-94-7> Last access: 2023.

23. Police Reform and Social Responsibility Act 2011, [Electronic resource]. – Mode of access: WWW/URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1996/16/section/26> Last access: 2023.

24. The Changing Landscape of UK-EU Policing and Justice Cooperation [Electronic resource]. – Mode of access: WWW/URL: <https://www.europeanpapers.eu/en/europeanforum/changing-landscape-of-uk-eu-policing-a> Last access: 2023.

25. International Crime Coordination Centre [Electronic resource]. – Mode of access: WWW/URL: <https://www.npcc.police.uk/NationalPolicing/InternationalCrimeCoordinationCentre.aspx> Last access: 2023.

27. Agreement between the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Swiss Confederation on Police Cooperation [Electronic resource] // Presented to Parliament by the Secretary of State for Foreign, Commonwealth and Development Affairs by Command of Her Majesty, January 2023.– Mode of access: WWW/URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1048209/TS_2.2022_UK_Swiss_Agreement_Police_Cooperation.pdf Last access: 2023.

28. "Federal Police Act of 19 October 1994 (Federal Law Gazette I, page 2978, 2979), last amended by Article 1 of the Law of 21 June 2005 (Federal Law Gazette I, page 1818)" [Electronic resource]. – Mode of access: WWW/URL: <https://policehumanrightsresources.org/content/uploads/2016/08/Federal-Police-Act-Germany-1994.pdf?x39143> Last access: 2023.

29. International Coordination [Electronic resource]. – Mode of access: WWW/URL: https://www.bka.de/EN/TheBKA/OrganisationChart/OrganisationalUnits/InternationalCoordinationEducationCentre/internationalcoordination_node.html Last access: 2023.

30. International Coordination [Electronic resource]. – Mode of access: WWW/URL: https://www.bka.de/EN/TheBKA/OrganisationChart/OrganisationalUnits/InternationalCoordinationEducationCentre/internationalcoordination_node.html Last access: 2023.

31. Cross-border police cooperation [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.bmi.bund.de/EN/topics/security/international-cooperation/police-cooperation/police-cooperation-node.html> Last access: 2023.

Information about the author:

Tovpyha Lina Mykolaivna,

Phd of Law Sciences,

Teacher

National Academy of internal affairs

1, Solomyanska Square, Kyiv, 03035, Ukraine